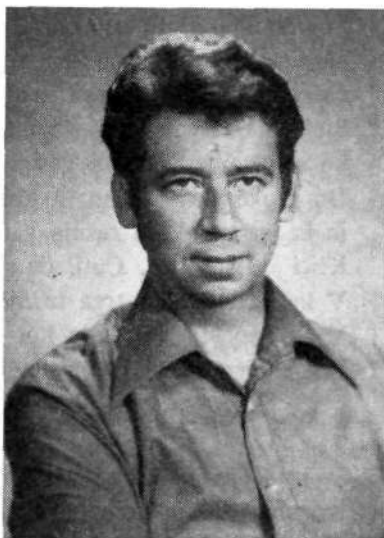

Pesnik

Branko
Hofman

- I. Na hribu, v nezavedni svetlobi otroštva,
 lovi pasjeglavce, Turkom seka glavé,
 devetkrat ubije kačo klopotáčo,
 se ozre, vidi skoz murvovo listje
 lasé morske deklice, za plevelom in travo
 gorečo mavrico iz žuželk in ožgane gline,
 srebrne pletíce zataknjene v sonce, mati
 iz lune v naročju vleče rdeče nitke,
 pregrizne volno, raztegne rokav,
 vijoličast sij njenih ustnic ga kliče,
 pojdíva, pravi, oče nestrpno že čaka,
 njen glas je krhek, topel kot zemlja,
 tesnoba in blaženost ga dušita,
 vse je drugače, do nespoznavnosti tuje,
 ne ve, kaj se dogaja z njim,
 v pravljíčni deželi Nebesed hlipa,
 zgubljen od sreče, nad brezglavim čudežem,
- II. Čez noč mužévno spreminjanje.
 Vsakdanje stvari stopajo vanj.
 V različnih ravneh ga naseljujejo.
 In svet se premika v nova razmerja:

Enaka svetloba na očetovih rókah in kruhu.
 Umite podnice, prazničen dan in nasmeh.
 Pogreb in dež in otožnost pod istim dežnikom.
 Na zemljo prikovana senca drevesa in ptiča.
 Udarec po vodi stemní nebo in obraz.
 Stotero odsevov ga bega in ponižuje,
 ko se znajde v čudni verigi dopolnjevanja.
 Do muke skrivnostno in vznemirljivo.
 Iz kroga otrok se rešuje v osamljenosti.
 Kriči od tesnobe. Čuti, da mora iz sebe.
 V krčih se dolgo trga iz njega Beseda.
 V sli spočetja jo gleda kot boljši del sebe.
 Kot skrivnost, ki ga postavlja v središče sveta.

III. Svet je beseda in on v njenem risu Vsebeseda.
 Kričanje gluhonemih ga vznemirja.
 Na krhkih hoduljah vetra beži v gozdove.
 V vsakem drevesu odkrije dvojnika.
 Mora se dotakniti, da verjame očem.
 Z mladim vinom, ki ga toči iz sebe, praznujejo.
 Pojoč se opotekajo v plitvino senc in mahu.
 Tišina jih uglaši na glasovno lestvico kamna.
 Ko obnemoje, se trn razklene v cvet.
 Nanj sede metulj in ugaša v novo svetlobo.
 Svet okrog njega se polni s slutnjami.
 Rešuje skrivnost, ki je on, in leti med oblake.
 V višinah, kjer ptice in zvezde umirajo, najde
 na zadnjem bregu Rimske ceste star pergament
 z abecedo veselja. Z mravljinčjo kislino
 napiše ob robu z velikimi črkami
 dolgo poemo z eno samo besedo: JAZ.

IV. Prvi sneg zasuje ptice pod listjem.
 Mraz naostrí kristalno odmevnost:
 Svet se navpično seli z neba pod korenine.
 Težki oblaki še njega upognejo k zemlji.
 Gluha nenaseljenost mu zarije ostroge v srce.
 Pod sajastim velbom sveta prižge svečo.
 Vidi se gol, bolj ranljiv od mahu in volkov.
 Teče čez planoto vetra za nekimi stopinjami.

Dva zidova, prvi na tej, drugi na oni strani
 sončne poti, ga vabita k omizju jeklenih vitezov.
 Nezaupljivost ga obvaruje. Gre svojo pot.
 Znajde se ob mrzlem ognjišču, pod lučmi netopirjev.
 Čuti, da je med svojimi in jim prižge ogenj.
 Sam izgoreva v besedi kot les ali trava.
 Oni pa gledajo skozenj in ga ne slišijo.
 Gluhota ga zadene kot strela, zajé se vanj
 in počasi zori iz razočaranja v srd.

- V. Gleda, kako se z njegovim pepelom osat redi.
 Vroč katran ga zaliva. Tuli po volčje.
 Molk, iz grenke sline spočet, gnezdi v ustih.
 Kličejo ga močvirske race in štoklje.
 Mrtve ribe na plaži so visoko nad njim.
 Z drugih obzorij gledajo bolečino.
 Blaga tišina kleše kamenje in znamenja vanj.
 Utrne se želja: biti drevo, zeleni jezik vetru.
 Tok ga zlatí, odnaša proti sredini reke.
 Ženska na drugem bregu odlaga nakit:
 drobcen korak, oči kot velika žalost.
 Tisti, ki jih zapuščajo, jo kličejo nazaj.
 Nič je ne zadrži. V podobi bršljana prihaja.
 S strgano popkovino mu prekrije brazgotine.
 Svoj utrip naravna po njegovi sončni uri.
 Vzmeti se sprožijo, dvanajstkrat odbije.
 Embrio časa neopazno drsi iz teme v Tibesedo.

- VI. Leže v veter in srce kipi od čarnega kvasa.
 Mesec ima rdeč kolobar. Pripravlja se k dežju.
 Zdavnaj odložên spomin odpira se v mavrico.
 Ženska se išče v njegovih očeh. Sprašuje po sebi.
 Gre mu za pravšnjo besedo, da vanjo odtisne podobo.
 Vsaka se zdí mu polna tujih sledov in plitvín.
 Svet govornice zaudarja po trhli izrabljenosti.
 On, ki skoz pesem živi, ne najde ničesar za čutenje.
 Molk ga pribija na križ. Zavrže varljivost besed.
 Zdaj je na vrhuncu moči in na višku uklenjenosti:
 Z nožem v grlu, galjot brez verige na ladji, ki tone.
 Groza ga vleče skoz kužni plankton na sidrišče.

Ribe s konkavnimi očmi nastavljajo ogledala:
 Pesnik, ki dvomi v besede, umira v neizpovednost.
 Vendar še nekaj utripa, kar je močnejše od njega:
 Glas, ki se pne v poimenovanje golih stvari.
 Tu se začenja spet nekaj med igro in samoprevaro.

Pavle
Zidar

Kartuzija

(odlomek iz romana Črn trn)

Barnaba je prebil v tem času več ko leto v kartuzijanskem samostanu, pišoč Sinove, ki stopajo v literaturo. Umaknil se je bil iz mestecaklinike po tisti novoletni epizodi z magnetofonom in pred Burdo, ki ga je zasledovala s svojo čudno, bolno slo.

Snežilo je, ko je prišel v kartuzijo. Kupi tihega snega so ležali naokoli. Veje so bile obtežene z njim in ljudje so bili iz samih belih misli.

Pa še menihi so bili beli, tihi snežec po ogromnih hodnikih semintja.

Odpeljali so ga v vizitatorjevo sobo. V nizki pečici je že hrnel ogenj in spreminjal zidove v prijateljsko zatišje.

Masivno pohištvo v stilu prvega tisočletja našega štetja ga je seveda navdušilo: bilo je bolj praktično kot vsi sodobni kraljevski kištobrani.

Na stenah so visela olja prvih priorjev s konca petnajstega, šestnajstega stoletja. Bile so obledele, a po izrazilu žive kot le kaj. Njihove oči so ga nepremično spremljale.

Za okni pa je divjal zimski orkan. Metež, podoben vodnemu slapu. Mogočno drevje se je škripajoče natrgovalo v sebi.

Divje, a lepo.

V takem vremenu je lepo biti kartuzijanec: peč hrope od užitka nad suhimi poleni kostanja in hrasta, stari portreti na stenah so vidno zadovoljni; mir, beli zimski mir, kakor grobnična tihota, vse iz davnih občutij, ki so ostala med zidovi nedotaknjena od časov.

Zasliši gregorijansko prepevanje.

Prisluhne mu. Enolično in odmevno.